

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์” เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนของระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์” ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ เชิงปริมาณ (Quantitative Research)

(๑) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ทั้งหมด ๖๒๔ รูป^๑

(๒) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนโดยเทียบสัดส่วน (Proportional Multi – Stage Random Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

^๑ สถิติจากสำนักงานเจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ พุทธศักราช ๒๕๕๙

๒.๑) ทำการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการนำไปกำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane)^๒ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างดังนี้ จำนวนหรือประชากร เช่น พระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ หาขนาดกลุ่มตัวอย่าง (n) ได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้
 N = จำนวนประชากรที่ทราบค่า
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (allowable error ๐.๐๕)

วิธีทำ

$$n = \frac{624}{1 + 624(0.05)^2}$$

$$= \frac{624}{1 + 1.56} = \frac{624}{2.56}$$

$$n = 243.75$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน ๒๔๔ คน

๒.๒) หาขนาดกลุ่มตัวอย่างของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้วยการเปรียบเทียบสัดส่วน ตามสูตร

$$\frac{N1 \times n}{N2}$$

๒.๓) ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยเทียบสัดส่วน (Proportional Multi – Stage Random Sampling) มีรายละเอียดดังนี้

(๑) สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยการจับกลุ่มตามพื้นที่เขตการปกครองคณะสงฆ์

(๒) คำนวณการเทียบสัดส่วนประชากรกับกลุ่มตัวอย่าง

(๓) ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบลูกโซ่ (Snowball Selection) คือ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติที่ต้องการแล้ว โดยใช้การแนะนำของกลุ่มตัวอย่างที่ระบุกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับตนเองสำหรับเก็บข้อมูลได้อย่างครบถ้วน และเพียงพอจึงยุติการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ ๓.๑

^๒ อภินันท์ จันตะณี, การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัยทางธุรกิจ, (ฝ่ายบัณฑิตศึกษาคณะวิทยาการจัดการ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๔๙), หน้า ๓๕.

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ตำบล	พระสงฆ์	กลุ่มตัวอย่าง
๑.	ตำบลบ้านเกาะ	๙๑	๓๕
๒.	ตำบลท่าอิฐ	๖๒	๒๓
๓.	ตำบลท่าเสา	๖๒	๒๓
๔.	ตำบลหาดกรวด-วังกะพี้	๘๖	๓๒
๕.	ตำบลจันทาม	๔๑	๑๖
๖.	ตำบลดำนนาขาม	๒๒	๙
๗.	ตำบลคิ่งตระเภา	๖๘	๒๕
๘.	ตำบลขุนฝาง	๓๓	๑๓
๙.	ตำบลป่าเขา	๒๘	๑๑
๑๐.	ตำบลผาจุ	๓๐	๑๒
๑๑.	ตำบลน้ำริด	๒๔	๙
๑๒.	ตำบลหาดจั่ว	๓๘	๑๕
๑๓.	ตำบลบ้านด่าน	๓๓	๑๓
๑๔.	ตำบลวังดิน	๒๑	๘
	รวมทั้งหมด	๖๒๔	๒๔๔

๓.๒.๒ เชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์” ผู้วิจัยกำหนดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน ๑๑ รูป / คน ประกอบด้วย

๑) พระครูพิศาลจริยธรรม	รองเจ้าคณะอำเภอเมือง องค์กรที่ ๑
๒) พระครูวิจิตรธรรมารส	รองเจ้าคณะอำเภอเมือง องค์กรที่ ๒
๓) พระครูปราโมทย์วรคุณ	เจ้าคณะตำบลหาดกรวด – วังกะพี้
๔) พระครูวิหารกิจจานุยุต	เจ้าคณะตำบลบ้านเกาะ
๕) พระครูกัลยาณกิตติวัฒน์	เจ้าคณะตำบลท่าอิฐ
๖) พระครูอุปถัมภ์ภริทัต	เจ้าคณะตำบลท่าเสา
๗) พระครูสุจิตพัฒนวิธาน	เจ้าคณะตำบลคิ่งตะเภา
๘) พระครูอดุลย์วรธรรม	เจ้าคณะตำบลขุนฝาง
๙) พระครูวิบูลสมรรถกิจ	เจ้าคณะตำบลป่าเขา
๑๐) นายบรรณกิจ ลือยศ	ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดอุตรดิตถ์
๑๑) นางสาวปรารถนา มงคลวัช	ผู้อำนวยการวัฒนธรรมจังหวัดอุตรดิตถ์

โดยผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับนำมาใช้ใน กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quantitative Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In Depth Interview) อันมีหลักเกณฑ์ประการสำคัญในการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

๑) กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเป็นบุคคลที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา

๒) กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเป็นบุคคลที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานอยู่ในชั้นการปกครอง คณะสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ เชิงปริมาณ (Quantitative Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีขั้นตอนลักษณะ และการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ก. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของพระสงฆ์กับการ เผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

๒) กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจาก อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

๔) สร้างเครื่องมือ

๕) นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดสอบกับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๗) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัย จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้ จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

ข. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตาม กรอบของบทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัด อุดรดิตถ์ มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทในการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ (๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบ ทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วน บุคคล (๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทของพระสงฆ์เกี่ยวกับการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ที่มีผลต่อประชาชนเพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษานักธรรม วุฒิการศึกษาเปรียญธรรม วุฒิการศึกษาสามัญ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีทั้งหมด ๔ ด้านๆ ละ ๕ ข้อ รวม ๒๐ ข้อ โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องแสดงความคิดเห็นจากคำถามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ในช่องระดับบทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ว่าท่านได้ปฏิบัติในระดับใดที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง ซึ่งมีลักษณะเป็น มาตรการส่วนประเมินค่า (Rating Scale)^๓ มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๕ หมายถึง มีบทบาทมากที่สุด

๔ หมายถึง มีบทบาทมาก

๓ หมายถึง มีบทบาทปานกลาง

๒ หมายถึง มีบทบาทน้อย

๑ หมายถึง มีบทบาทน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

ค. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอประธาน และกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบพร้อมนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

(๑) พระมหาประกาศิต สิริเมโธ อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทราวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดไร่ขิง พระอารามหลวง

(๒) ผศ.ประสิทธิ์ ทองอุ่น อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทราวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดไร่ขิง พระอารามหลวง

(๓) ดร.อุบล วุฒิพรโสภณ อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทราวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดไร่ขิง พระอารามหลวง

(๔) ดร.พัชรพลย์ ศุภมาศ อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทราวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดไร่ขิง พระอารามหลวง

(๕) ว่าที่ร.ต.หญิง ดร.สุทธธัญญ์ โอบอ้อม อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทราวดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดไร่ขิง พระอารามหลวง

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

^๓ สุวรีย์ ศิริโกศาภิรมย์, การวิจัยทางการศึกษา, (ลพบุรี : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๔๖), หน้า ๑๓๙-๑๔๐.

ระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Item – Objective Conguence Index : IOC) โดยได้ค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ รูป เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)^๔ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๙๕ แสดงว่า แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว สามารถนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไปได้

๔. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

๓.๓.๒ เชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์” ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

๑) บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการอบรม มีปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขอย่างไร

๒) บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการจัดกิจกรรม มีปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขอย่างไร

๓) บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบสื่อต่างๆ มีปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขอย่างไร

๔) บทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ด้านการเผยแผ่ในรูปแบบทั่วไป มีปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขอย่างไร

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๓.๔.๑ เชิงปริมาณ (Quantitative Research)

๑) การรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัย และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของพระสงฆ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาใน อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์

^๔ สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจุฬนพบลิจซิง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๒) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เพื่อขอความร่วมมือไปยังพระสงฆ์ที่อยู่ในเขตปกครองเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

๓) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย คือ พระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน ๒๔๔ ชุด ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจก และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

๓.๔.๒ เชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) และทำการบันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึก

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

๑) นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนในแบบลงรหัส (Coding Form)

๒) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

๓) การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย อายุ พรรษา วุฒิการศึกษานักธรรม วุฒิการศึกษาเปรียญธรรม วุฒิการศึกษาสามัญ วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๒) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (S.D.) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

๓.๓) แปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ดังนี้^๕

- ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ กำหนดอยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ กำหนดอยู่ในเกณฑ์ มาก
- ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ กำหนดอยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ กำหนดอยู่ในเกณฑ์ น้อย
- ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ กำหนดอยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

^๕ ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิต, ๒๕๔๑), หน้า ๗๕.

๓.๔) การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับบทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ จำแนกตามอายุ พรรษา วุฒิ การศึกษานักธรรม วุฒิการศึกษาเปรียญธรรม วุฒิการศึกษาสามัญ โดยวิเคราะห์ค่าการทดสอบค่าที (t - test) และค่าเอฟ (F - Test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way analysis of variance) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓.๕) ข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามปลายเปิดจากนั้น จะทำการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

๑) การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์

๒) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique) พร้อมทั้งนำเสนอโดยวิธีการพรรณนาอ้างอิงคำพูดของบุคคล

สำหรับกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In Depth Interview) นั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In Depth Interview) นั้น มาใช้ในกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล โดยดำเนินการร่วมกับกระบวนการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) โดยวิธีการวิเคราะห์อื่นจะได้ดำเนินการกระบวนการตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ อันได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพิจารณาประเด็นหลัก (Major themes) หรือแบบแผนหลัก (Major pattern) ที่พบในข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ทั้งหมด จากนั้นจึงนำประเด็นหลัก (Major themes) มาพิจารณาแบ่งแยกออกเป็นประเด็นย่อย (Sub - themes) และหัวข้อย่อย (Categories) อันเป็นกระบวนการวิเคราะห์ โดยการเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ภาพรวมไปสู่การวิเคราะห์ประเด็นย่อยของกระบวนการวิเคราะห์ตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ